Algemene Beschouwingen Begroting 2023 Gorcum Actief 10 november 2022

Dank u voorzitter,

Het is al weer volop herfst en we komen misschien in zwaar weer. Maar het goede nieuws is: zaterdag komt Sinterklaas! Er is mooi weer voorspeld, dus de intocht zal weer een druk en kleurrijk spektakel worden in de Lingehaven. Wij realiseren ons na de corona-jaren dat het niet vanzelfsprekend is dat er een intocht voor Sint Nicolaas wordt georganiseerd. Dat doet namelijk een nieuwe stichting, een groep vrijwilligers die zich afgelopen jaar enorm heeft ingespannen dit te organiseren. Dus het feest kan doorgaan! En wat is er dan mooier dan daar met een drone een leuke film van te maken? Drone boven de Lingehaven, niet boven de mensen. Voorzitter, waarom màg dat niet? Waarom niet dit kersje op de taart?

Juist nu het zware weer dreigt in veel sectoren moeten we extra blij zijn met alles wat wèl lukt om komende winter goed door te komen en toch ook warmte te beleven. Naast de Sinterklaasintocht ook het Winterfestijn mede dankzij sponsoring. Gaat dit ondanks de energiecrisis volgens programma allemaal gewoon door? Dezelfde vraag stellen wij mbt sfeerverlichting gedurende de wintermaanden. In veel gemeenten wordt immers nu door de energiecrisis op sfeerverlichting bezuinigd.

**(M** Buurt Bestuurt van Stadsbelang)

Na de corona lockdowns denken wij ook aan warmte en belangstelling voor elkaar en voor de eigen leefomgeving in de wijken. Vroeger hadden we daarvoor contact met klankbordgroepen, maar die zijn er niet meer. Gorcum Actief is een warm voorstander van wijkgericht werken en het zou goed zijn als groepjes initiatiefnemers ook over een budget kunnen beschikken. Concreet gezamenlijk zaken aanpakken die in bepaalde wijken of buurten spelen. Wij zijn daarom mede-indiener van de motie van Stadsbelang De Buurt Bestuurt en horen graag van de wethouder wat hij daarvan vindt?

Eén van de hoofdthema's bij wijkgericht werken is de publieke ruimte, groenonderhoud, klimaatadaptatie, hittestress enzovoort. Na de afgelopen hete en droge zomer kan iedereen daarover meepraten. De grote hoosbuien zullen vast nog wel komen. Kan de wethouder aangeven hoe we er voor staan met betrekking tot vergroening en klimaatadaptatie?

**(M** Schone Lucht met ChristenUnie)

Schoon, heel en veilig heeft ook betrekking op de luchtkwaliteit. Het verkeer dendert onverminderd voort over de rijkswegen waartussen onze stad is ingeklemd. Fijnstof dwarrelt als een fall-out over ons heen, veelal ongemerkt. Wat we wel merken dit najaar is de toename van houtstook. Door de energiecrisis porren we graag een kachel of openhaard op. Lekker warm. Heel begrijpelijk. Maar hebben de stokers wel altijd in de gaten dat laaghangende rook niet alleen hinderlijk voor de buurt kan zijn, maar ook ongezond is en voor mensen met een longaandoening ronduit 'killing'. Inwoners hierop attenderen middels voorlichting zal al helpen. En wij zouden ook graag eens monitoren of de lucht in Gorinchem echt zo vervuild is als het lijkt. We dienen hiervoor samen met ChristenUnie een motie Schone Lucht in.

**(A** Warenhuis van de stad)

Voorzitter, als zwaar weer dreigt en recessie op de deur klopt, is het zaak om als overheid te helpen met investeren. Vorige raadsperiode hebben we uitgebreid gesproken over de omvorming van het kernwinkelgebied naar een Warenhuis van de Stad. Voor zover wij weten was dat ook financieel rond, maar dat is nu niet als zodanig in de boeken opgenomen. Wij zijn daarom mede-indiener van het amendement / of motie van de VVD om dat recht te zetten en we zien uit naar een goede samenwerking om de binnenstad te upgraden; de 'Allermooiste Vestingstad van Nederland' waardig. Klimaatadaptatie en vergroening horen daar wat ons betreft bij.

**(M** Energiecrisis Winkeliers)

Inflatie en energiecrisis slaan hard toe bij inwoners én bedrijven. We hebben al maatregelen getroffen om energie-armoede te verlichten. Gorcum Actief steunt het initiatief van D66 voor een 130 % regeling van harte. Mensen met voldoende inkomen hebben waarschijnlijk niets te vrezen, maar zoals het genoemd wordt, 'de onderkant van de maatschappij', zit in de gevarenzone. We kunnen helpen als het gaat om zelfredzaamheid en weerbaarheid.

De situatie is anders bij winkeliers. Sommige branches zoals bakkerijen, slagerijen, stomerijen zien hun kosten soms verdrievoudigen of meer, hangt af van het energiecontract. De regering schiet te hulp, maar pas in april. Dat is na de winter! We hebben geen zicht op de huidige situatie bij het midden- en kleinbedrijf. Sommige winkel sluiten, sommigen gaan failliet, bij anderen is niets aan de hand…..

We dienen daarom een motie in om in de stad te gaan inventariseren wat de problemen zijn en daar eventueel middels maatwerk iets aan te doen. Tijdens de corona-jaren was er een 'tussen wal en schip-regeling'. Misschien is er nu weer zoiets mogelijk? Maar ga eerst eens praten met de winkeliers. Een kleine rondgang van Gorcum Actief leerde dat de één echt zwaar in de problemen zit en sluiting dreigt, maar voor de ander is de situatie weer heel

anders. Bij herinrichting van de binnenstad is het zaak een goed en gevarieerd winkelaanbod te hebben. En in de wijken zijn winkels ook voorzieningen, van belang voor de leefbaarheid.

**(M** Grip op Schuldpositie)

Tenslotte voorzitter willen wij iets zeggen over de Begroting 2023. Een heel goed leesbaar document. Complimenten daarvoor. En financieel gezien robuust. Ziet er goed uit, daar zijn we blij mee. Toch maken we ons zorgen. Gorinchem is één van de kleinste gemeenten in Nederland, maar we hebben de ambities en een schuldenlast van een grote gemeente. De schuld bedraagt nu 100 miljoen, de investeringen die gepland staan kosten nog eens 100 miljoen. Dat kan je niet zomaar optellen, weet ik wel, maar het geeft wel aan dat we nogal wat van plan zijn. (het wordt zonder tegenvallers dan 185 miljoen in 2025) Daarom hebben we een investeringsplafond van 5 miljoen per jaar met 'vreemd vermogen'. Voor 'eigen beleid' of onverwachte zaken moeten we putten uit begrotingssaldi. Dat kan nog best veel zijn, blijkt wel uit wat er bespaard is de afgelopen jaren. Er is de afgelopen jaren immers weinig echt uitgevoerd. Die tijd komt nu.

Er staat een datum gepland (22 november) voor de gemeenteraad om te prioriteren en te temporiseren. In dat licht hebben wij de Visie van de Stad Go32 erbij gepakt. Deze visie was de basis van de vorige coalitie. Eén van de hoofddoelen was en is om als gemeente te groeien naar 40.000 inwoners. Maar dan nog zijn we één van de kleinste gemeenten van Nederland, die onmogelijk een voorzieningenniveau voor 130.000 inwoners in de lucht kan houden…. We moeten dus nadenken over waar we naar toe willen met onze gemeente in de toekomst. Het is nu van het grootste belang een financieel gezonde gemeente te blijven; alleen dan kunnen wij en onze inwoners ook zelf over onze toekomst beslissen. Die discussie willen wij graag met de raad en de stad aangaan.

De rekenkamer heeft in het verleden aangegeven dat wij, als raad, meer grip moeten krijgen op de financiën. Dat lukt voor een deel met het investeringsplafond. Maar door rentestijgingen en inflatie gecombineerd met de investeringen, die nu gepland staan, pleiten wij voor een Schuldenplafond, die we als raad jaarlijks vaststellen. Tot hier mogen we lenen om gezond te blijven, niet verder. Zo houd je als raad grip op je financiële situatie en dus ook op de toekomst van onze gemeente. We dienen hiervoor een motie in en hopen hierover eens te kunnen praten met elkaar. Zie dit als een eerste aanzet daartoe. De motie roept op om voortaan jaarlijks een schuldenplafond vast te stellen en om géén voorschot te nemen van eventuele winsten uit toekomstige jaarrekeningen. Ook daar kunnen we over praten.

Dank u wel.

Resumerend:

1: Vraag: Waarom geen toestemming voor filmopnamen met drone van Sinterklaasintocht?
2: Vraag: Gaan Winterfestijn en feestverlichting gewoon door?
3: **Motie**: de Buurt Bestuurt.

4: Vraag: Hoe staan we ervoor mbt vergroening en klimaatadaptatie?
5: **Motie**: Schone Lucht.
6/7: **Amendement of Motie**: Warenhuis van de Stad.
-Vraag: Klimaatadaptatie en Vergroening binnenstad/samenwerking Warenhuis van de Stad?
8: **Motie:** Energiecrisis Winkeliers.
9: **Motie**: Grip op schuldpositie.